



Principprogram 4.0
Antaget på vårmötet 2012

*Piratpartiet tror att människor som har tillgång till fri kommunikation, kultur och kunskap växer, mår bättre och tillsammans skapar ett roligare och mänskligare samhälle för alla att leva i. Vi ser att den moderna informationstekniken öppnar nya möjligheter för människor att själva ta makten över sina liv och vara med och påverka samhällsutvecklingen. Vi ser hur ett friare informationsflöde gör att både tankar, kulturellt skapande och ekonomin kan växa. För att dessa möjligheter ska infrias, och vi ska slippa snärjas in i alltmer kontroll och övervakning, krävs dock **två grundläggande attitydförändringar** från de makthavandes sida:*

Staten måste börja lita på sina medborgare, visa dem större respekt och ge dem mer frihet.

Människor som möts med misstanke kommer att svara med misstanke. Människor som möts med förtroende svarar med förtroende.

Människor som möts med hårdhet svarar med hårdhet. Människor som möts med medmänsklighet svarar med medmänsklighet.

Människor som behandlas som potentiella brottslingar riskerar att bli det. Människor som ges frihet och ansvar tar ansvar för sin frihet.

Samhället måste bruka och inte missbruka de fantastiska verktyg som vi fått till vår hjälp.

Rätten till fri kommunikation och ett privatliv är inte ett hot, det är en förutsättning för att både människor och demokratin ska frodas.

Fri kunskap är inte ett hot, det är en förutsättning för innovation och framsteg.

Delad kultur ska inte vara ett brott, det är bland det finaste man kan ge både kulturen och sina medmänniskor.



1 Modern informationsteknik öppnar fantastiska möjligheter

Vi lever i en tid som är unik i mänsklighetens historia. Aldrig tidigare har så många haft möjlighet att kommunicera så lätt med varandra. Aldrig tidigare har så många haft tillgång till så mycket kunskap. Aldrig tidigare har spridande av information bidragit till så många så snabba tekniska, kulturella och ekonomiska framsteg, och dessutom öppnat nya förutsättningar och möjligheter för delaktighet och demokrati.

Detta är resultatet av en teknisk utveckling som sätter mänskliga relationer i centrum. Medan tidigare tekniska landvinningar krympt de fysiska avstånden mellan människor har den moderna informationstekniken stärkt de sociala och emotionella banden människor emellan över såväl geografiska som sociala avstånd och gränser.

Piratpartiet verkar för att denna utveckling ska bli en språngbräda för en rad positiva förändringar i både Sverige, Europa och resten av världen.



1.1 Människors möjlighet att kommunicera fritt med varandra stärker frihet, delaktighet och demokrati.

Tack vare den moderna informationstekniken behöver människor inte längre förlita sig på officiella kommunikationer och traditionell nyhetsrapportering. Man kan följa händelseutvecklingen i realtid genom folkets egna ögon. Det innebär att färre övergrepp kan ske utan att uppmärksammas och att olika former av humanitär hjälp kan skickas tidigare. Tack vare nya möjligheter att kommunicera snabbt och lätt med varandra kan människor organisera sig på nya sätt mot diktatur och förtryck. Vi har redan sett hur detta lett till att somliga regimer fallit och andra anpassat sig.

Även i Sverige gynnar den allt friare kommunikationen demokratin. Nya möjligheter öppnas för människor att vara en del av det politiska samtalet. Förr hänvisades de flesta vänligt men bestämt till insändarsidornas dunkel. I dag har nästan alla möjlighet att på många olika sätt delta i samhällsdebatten. Rätten och möjligheten att vara anonym gör att ingen behöver

frukta repressalier, vilket är viktigt, ty varje gång människor av olika skäl lämnas utanför det demokratiska samtalet undermineras det. Ett aktivt arbete för delaktighet gör istället demokratin starkare.

Fri kommunikation ökar också kraven på makthavare. Information om maktmissbruk och övertramp, som tidigare kunde döljas, kan idag spridas snabbt mellan människor. Detta kommer på sikt att driva fram mer transparens och öppenhet från makthavarnas sida, och kan samtidigt motverka en utveckling i en totalitär riktning.

Piratpartiet anser att den fria kommunikationen ska fredas och att meddelarskyddet ska stärkas, gälla alla medier och gälla oavsett arbetsgivare. Möjligheten att vara anonym i det offentliga samtalet ska bevaras. Detta är viktigt eftersom samhällsdebatten måste vara inkluderande om demokratin ska vara på riktigt-

**1.2 Fri tillgång till kunskap
förbättrar människors
möjlighet att bygga ett
gott liv.**




När kunskap och information kan spridas och bytas fritt blir det allt lättare för allt fler att göra nya innovationer, och att anpassa gamla efter annorlunda förhållanden. Detta har varit en viktig bakomliggande orsak till de senaste årtiondenas snabba ekonomiska utveckling, och till att en stor andel av världens befolkning på senare tid kunnat ta klivet från fattigdom till relativt välmående. I vårt land spelar lösningar med öppen källkod en viktig roll för många framgångsrika IT-företag och ett växande antal företag i andra branscher avstår medvetet från att ta patent. Fri användning av information kan alltså ingå i livskraftiga affärsmodeller och ökar möjligheterna för utvecklingens frukter att komma även fattiga nationer och individer till del.

Den tekniska utvecklingen har också lett till en utjämning av tillgången till kunskap. Tidigare var kunskap något som bara var tillgängligt för ett fåtal. I dag har en uppkopplad tioåring i Asien, Afrika eller Sydamerika samma tillgång till kunskap som en tioåring i Svedala eller Umeå. Miljoner barn och ungdomar, som tidigare inte

hade möjlighet att få utbildning, har nu tillgång till hela mänsklighetens samlade kunskap. Om ingen annan utbildning finns tillgänglig har de möjlighet att utbilda sig själva. Den informationstekniska revolutionen och den fria tillgången till kunskap och kultur ger därigenom många människor nya möjligheter att själva ta kontrollen över sina liv.

Människor med specialintressen kan genom den moderna informationstekniken på ett helt annat sätt än tidigare finna varandra, och dela med sig av kunskap, idéer och erfarenheter. Genom människors ideella aktiviteter samlas därmed kunskap och kompetenser, som tidigare krävt stora professionella organisationer för att åstadkomma och upprätthålla. Många människor kan därmed uppleva en ännu större mening än tidigare i sitt ideella arbete. Ännu viktigare är att sådant oavlönat samarbete skapar stora värden, som i slutändan kan komma hela samhället till del. Samhällets strukturer måste därför förhålla sig till att en växande del av värdet i samhället skapas genom oavlönat arbete i allt från traditionella folkrörelser till nätbaserat svärmande.



1.3 Fri kommunikation stärker kulturen och sprider både utövande och upplevande till allt fler människor.

Människor har ett naturligt behov av att ge tillvaron djup och mening. Genom kulturen har människan sedan urminnes tider tolkat sin samtid och omgivning för att bättre förstå sin egen tillvaro och roll i samhället.

Dessvärre har mycket av kulturen, precis som kunskapen, under större delen av historien varit ett privilegium för ett fåtal. De senaste årens tekniska utveckling skapar emellertid stora möjligheter för allt fler att både uppleva, utöva och försörja sig på kultur.

I dag kan många olika former av kultur kopieras och spridas fritt och på så sätt nå människor som annars aldrig skulle kunna ta del av den. Aldrig tidigare har unga svenskar haft så många olika musikstilar i sina samlingar. Aldrig har det varit så lätt att få tag på udda filmtitlar. Aldrig har så många människor i tredje världen haft tillgång till ett så stort och varierat kulturutbud.

Människans kultur har alltid utvecklats genom att kulturskapare lånat av varandra, remixat och


utvecklat varandras idéer. De nya teknikerna har gjort detta lättare än någonsin, och under de senaste femton åren har vi sett en explosion av mångfald och kreativitet i kulturlivet.

Det har också blivit lättare för fler kulturproducenter att skapa egna alster och bearbeta andras. Den nya tekniken har gjort det lättare för kulturskapare att hitta en publik för sin egen stil, att hålla kontakt med sin publik och att få respons från den. Därmed har det också blivit lättare för många kulturskapare att ta klivet från hobbyskapande till professionellt arbete. Det ökande antalet kulturskapare leder till ett bredare kulturutbud och ett rikare kulturlandskap.

Piratpartiet anser därför att samhällets kulturpolitik ska bygga på en realistisk uppfattning om hur kulturskapare bygger vidare på varandras framsteg (istället för på en romantisk myt om en ensam, genial upphovsman). Kulturell bredd och fri spridning av kultur för privat bruk ska uppmuntras. Kulturskapare ska få stöd att utforska den nya teknikens möjligheter.

2 Starka krafter vill lägga hinder för utvecklingen

Människors fria kommunikation och utbyte av idéer, kunskap och kultur ses som ett hot av många politiska och ekonomiska makthavare. Genom begränsningar av den fria kommunikationen, övervakning och repressalier vill de av olika anledningar och med olika motiveringar begränsa det utbyte av tankar, idéer, kunskap och uttryck, som genom hela historien varit grunden för mänsklighetens utveckling.



2.1 Övervakning kränker integriteten och hotar både demokratin och den fria informations spridningen

Demokrati är inte bara rätten att rösta. För att kunna göra ett välinformerat val måste man fritt kunna inhämta och sprida information och tala öppet eller anonymt om samhällsutvecklingen, utan att riskera repressalier. Det är därför ett direkt hot mot demokratin att makthavare på olika sätt försöker övervaka och begränsa människors kommunikation. Allmän och slentrianmässig övervakning och begränsningar gör inte skillnad mellan dem som faktiskt begått brott och oskyldiga människor. Det som motiveras som ett skydd mot terrorister eller brottslingar blir därför ofta i själva verket ett hot mot den egna integriteten och det öppna samhället.

I Sverige övervakas medborgarna allt mer. All digital information och kommunikation som passerar Sveriges geografiska gränser filteras och kan plockas ut för noggrannare granskning. Då både internet och telefoni mellan två punkter i Sverige ofta tar omvägen via utlandet innebär det att i stort sett all telefoni och internetanvändning idag kan vara övervakad. Eftersom allt fler människor idag använder digital kommunikation

till sådant som tidigare skedde via brev, på telefon och i samtal över cafébord innebär detta en övervakning av samma slag som om alla telefoner ständigt avlyssnades, alla brev när som helst kunde ångas upp och läsas och det dessutom satt mikrofoner under borden på alla caféer och restauranger.

Övervakningstrenden drivs dessutom vidare, inte minst på EU-nivå. Fler och fler inskränkningar i den personliga integriteten föreslås och röstas igenom. Vår privata kommunikation övervakas, inte ens information om var vi befinner oss, vilka tidningsartiklar vi läser, vilka resor vi bokar eller vem man dejtar är längre heligt.

Sådana åtgärder innebär inte bara grova ingrepp i enskilda människors integritet. De hämmar också den fria spridningen av information. Exempelvis leder de till att journalister får svårt att garantera anonymitet åt sina källor, vilket begränsar deras förmåga att granska makthavare. Även möjligheten för privatpersoner att förbli anonyma när de diskuterar på internet skadas. Det innebär

att många människor som på olika sätt inte följer normen kan skrämmas till tystnad. Många viktiga röster riskerar därmed att aldrig bli hörda.

Slentrianövervakning erbjuds allt oftare som ett sätt att behandla symptomen på samhällets problem istället för att man tar sig an de underliggande problemen. Vi erbjuds kameraövervakade gator och torg, istället för traditionellt polisarbete som är långt mer effektivt. Äldre människor erbjuds kameraövervakade sovrum som en ersättning för mänsklig hjälp och kontakt.

Piratpartiet anser att fri kommunikation och rätten till privatliv är viktiga grundpelare för demokratin och att varje människas integritet och privatliv måste värnas. Övervakning och andra intrång på den personliga integriteten ska bara få ske vid grundad misstanke om grova brott, och efter individuell prövning. System som människor använder i sin vardag (för exempelvis betalning och passering) ska utformas så att man undviker eller minimerar mängden bevarade elektroniska fotavtryck. Mänsklig social närvaro i samhällsservice ska inte ersättas med elektronisk övervakning.





2.2 Patent och andra idémonopol hämmar innovationer och utveckling


Starka ekonomiska aktörer lägger idag hinder för en fri användning av kunskap, idéer och information. Patent, växtsortsskydd, designskydd, varumärkesskydd och annan immaterialrätt sägs ha skapats för att stimulera och underlätta innovationer och utveckling. I själva verket är de ofta relikter från en tid med en starkt reglerad och styrd ekonomi, som försvårar innovation och utveckling och skapar onödiga globala orättvisor.

I dag köper och söker företag patent och andra idémonopol bara för att hindra konkurrenter från att utnyttja dem. Många företag söker aggressivt patentmonopol på en rad närmast självklara principer för att kunna skrämja bort konkurrenter med hot om stämningar. När olika aktörer hävdar delvis överlappande patent i olika kombinationer blir det riskabelt för entreprenörer och företag att utnyttja många spännande innovationer. I kunskapsintensiva branscher måste därför många företag ägna lika stora resurser åt immaterialrättslig juridik som åt forskning och utveckling. Det är slöseri med resurser. Det hämmar innovationer. Det gynnar stora etablerade aktörer,

och skapar en besvärlig situation för de små och medelstora företag, där många verkligt intressanta innovationer sker.

Idémonopol är också problematiska ur ett rent humanitärt perspektiv. När idémonopolister tar ut höga priser för att täcka kostnaden för utveckling av exempelvis nya läkemedel eller grödor är priset ofta satt efter betalningförmågan i de rika länderna. Detta innebär att människor i fattigare delar av världen utestängs från många av utvecklingens frukter: De bästa medicinerna och hårdigaste eller nyttigaste grödorna blir ett privilegium för människorna i den rika delen av världen. Friare kunskap och utnyttjande av innovationer bidrar därför till att minska ekonomiska klyftor både inom och mellan länder.

Piratpartiet anser att immaterialrätt och andra inskränkningar i principen om fritt utnyttjande av information bara ska göras om det finns väldokumenterade positiva effekter som motiverar sådana inskränkningar.



2.3 Föråldrade kopieringsmonopol hindrar fritt spridande, delande och remixande av kultur

Övervakningen och begränsningarna av människors fria kommunikation drivs ofta fram av privata företag som i stället för att utnyttja samtidens alla nya möjligheter och anpassa sig efter kundernas önskemål försöker hålla tillbaka utvecklingen genom att kräva en restriktiv lagstiftning som cementerar deras oligopol. Upphovsrättsindustrin är ett tidigt exempel på detta.

Upphovsrättsindustrin motarbetar systematiskt alla försök att trampa upp nya stigar i kulturlandskapet. Man myglar fram lagar genom lobbyism, som inte tar hänsyn till de behov som samhället i stort har. Man åsidosätter personlig integritet, yttrandefrihet och meddelarskydd för sin egen vinnings skull. Fildelningssajter jagas utan pardon och skräms att stänga ner verksamheten. Oönskade sajter anmäls för upphovsrättsintrång och plockas bort, även när inga intrång gjorts.

Kultur och kunskap färdas ofta samma vägar på internet. Det betyder att upphovsrättsindustrins aggressiva arbete mot kulturspridning på nätet även hämmar den fria kunskapspridningen. Deras aggressiva retorik och agerande skapar till exempel problem för arkiv, museer och bibliotek, som vill digitalisera och öppna upp sina samlingar för medborgarna.

Dessa kraftfulla åtgärder utförs i kulturskaparnas namn, men skadar i själva verket spridningen av

kultur och kunskap. De gör det också svårare för kulturskapare att välja och utveckla nya sätt att sprida och tjäna pengar på sitt arbete. De gamla ersättningsstrukturerna krockar inte sällan med de nya och skapar problem för kulturskapare som vill möta sin publik på ett modernt sätt. Det kan till exempel vara svårt för enskilda kulturskapare att producera och distribuera sina analoga verk utan att underkasta sig upphovsrättsindustrins monopol.

Samtidigt riskerar miljoner kulturkonsumenter att dömas för privat kulturdelning, trots att man vet att kulturdelning är bra reklam som leder till kulturköp. Det betyder i praktiken också att många ungdomar kommer att gå in i vuxenlivet stämplade som brottslingar, och med en rejäl knäck i förtroendet för vårt rättssystem, trots att de bara gjort något som gynnar kulturen och samhället. Allt på grund av en industris ovilja att inse att tiderna har förändrats och politikernas flathet gentemot den.

Piratpartiet anser att samhällsnyttan ska sättas före enskilda särintressen även i frågan om ekonomisk upphovsrätt, att kulturdelning i ickekommersiellt syfte ska avkriminaliseras och remixkulturen uppmuntras. Kulturskapare ska uppmuntras och att finna och använda sig av den nya teknikens möjligheter.

3 Piratpartiets uppgift och grundsatser

Piratpartiet vill slå vakt om de fantastiska möjligheter som modern informationsteknik öppnar för människor att förbättra sina liv, och kämpa mot alla förslag som hotar frihet och integriteten i både den elektroniska och fysiska världen. I det arbetet vägleds partiet av följande grundläggande principer:



3.1 Alla människor har samma rättigheter

Piratpartiet tror på alla människors lika värde och att alla människor därför ska ha samma rättigheter. Det betyder att vi inte villkorar friheter, rättigheter och möjligheter utifrån exempelvis etnicitet, handikapp, härkomst, kön, religion, politisk åskådning eller sexuell läggning. Alla individer ska behandlas lika, åtnjuta likhet inför lagen och ha samma rätt att påverka samhällsutvecklingen. Samhället ska sträva efter att ge alla

människor samma möjligheter att göra sin röst hörd och delta i samhällslivet. Ju fler som deltar, desto starkare blir demokratin.

Piratpartiet tror på mångfald och inkludering. Alla vi människor mår bra av att så många människor som möjligt, med olika erfarenheter och tankar, är med och bygger det samhälle vi lever i.



3.2 Demokrati förutsätter fri, oövervakad kommunikation

Alla människor ska ha samma rätt att påverka samhället. Piratpartiet vill värna och stärka demokratins fundament: likhet inför lagen, åsiktsfrihet, yttrandefrihet, pressfrihet, rätten att uttrycka sin åsikt anonymt och fria allmänna val med valhemlighet till samhällets beslutande organ.

Politiska beslut måste fattas på den nivå de hör hemma, så att besluten fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Makten ska ligga hos de valda politikerna, inte hos tjänstemän. Beslutsfattande måste präglas av tillgänglighet, öppenhet och transparens och vara möjligt att granska utifrån. Alla måste ha rätt att slå larm om missförhållanden utan att riskera repressalier. Dessa principer måste bevakas på alla nivåer (kommun, landsting, stat, samt mellan- och överstatliga samarbeten) och innebär särskilda utmaningar för politiken på EU-nivå.

Alla måste ha möjlighet att fritt skaffa information i samhällsfrågor, och att göra sin röst hörd i samhällsdebatten. Yttrandefriheten är därför en omistlig del av demokratin, liksom att människors kommunikation med andra människor är fri och utan övervakning.

Till yttrandefriheten hör självklart rätten att uttrycka sig anonymt. Ingen ska exkluderas ur det demokratiska samtalet för att han eller hon är rädd för olika former av repressalier. För att bygga ett gott samhälle behöver vi inte bara höra väletablerade normsvenskars åsikter. En 15-årig bög från Sveg, en gömd papperslös flykting, en 50-årig gruvarbetare i Kiruna, en lattemamma på Söder, en student i Lund eller en pensionär i Göteborg har allra minst en sak gemensamt. Samhället behöver just deras tankar och åsikter för att utvecklas och förbättras.



3.3 Alla människor har rätt till personlig integritet och privatliv

Alla människor har en grundläggande rätt att själva bestämma vilka delar av sina privatliv de vill lämna ut till andra, och vilka de vill hålla för sig själva. Respekt för alla människors personliga integritet är nödvändig för att människor ska vara trygga, våga ta initiativ och säga vad de tycker. Intrång i privatlivet och övervakning ska därför bara få förekomma efter individuell prövning vid misstanke om grova brott.

Människor lever sina liv i olika miljöer, men alla har samma rätt att slippa övervakning oavsett

om man skickar ett brev via posten eller som ett mejl, om man skvallrar över ett cafébord eller på en chattsajt, om man talar i fast telefon eller i mobiltelefon. Ingen åtskillnad ska därför göras mellan övervakning av elektronisk och annan kommunikation.

Den personliga integriteten och privatlivet måste värnas genom livets alla skeenden, från barnomsårens dagis och skola över vuxenliv med arbete och kärlek, till seniortillvarons ökade behov av vård och omsorg.




3.4 Kunskap tillhör oss alla

Den kunskap vi har idag har uppkommit genom en lång rad insikter, erfarenheter, upptäckter och experiment, gjorda under hela mänsklighetens historia av ett oräkneligt antal människor. Kunskap är därför inget som kan ägas av en person eller en grupp. Kunskap är mänsklighetens gemensamma källa, och borde därför vara fri och tillgänglig för alla att ösa ur.

Immaterialrätt strider mot principen om informationens och kunskapens frihet, och kan bara accepteras i de enskilda fall där den har väldokumenterade positiva effekter. Stater och offentliga organ måste se till att den kunskap de besitter och utvecklar görs så tillgänglig som möjligt, exempelvis genom att museers, arkivs och biblioteks samlingar digitaliseras och öppnas, och insam-

lad statistik enkelt kan laddas ner och bearbetas vidare. Resultat från forskning och verk som helt eller delvis finansierats av allmänna medel ska vara fritt tillgängliga via nätet och andra tillämpliga forum..

Fri och tillgänglig kunskap öppnar nya möjligheter för skola och utbildning. Piratpartiet anser att all utbildning måste förbereda barn, ungdomar och vuxna för att möta och utnyttja den informationsväv som idag genomsyrar samhället även utanför skolan. Undervisningen måste präglas av mångfald och upptäckarlust. En människa som lär sig att söka och tycka om kunskap kommer alltid att fortsätta att leta kunskap och på så sätt göra sitt eget och andras liv rikare.



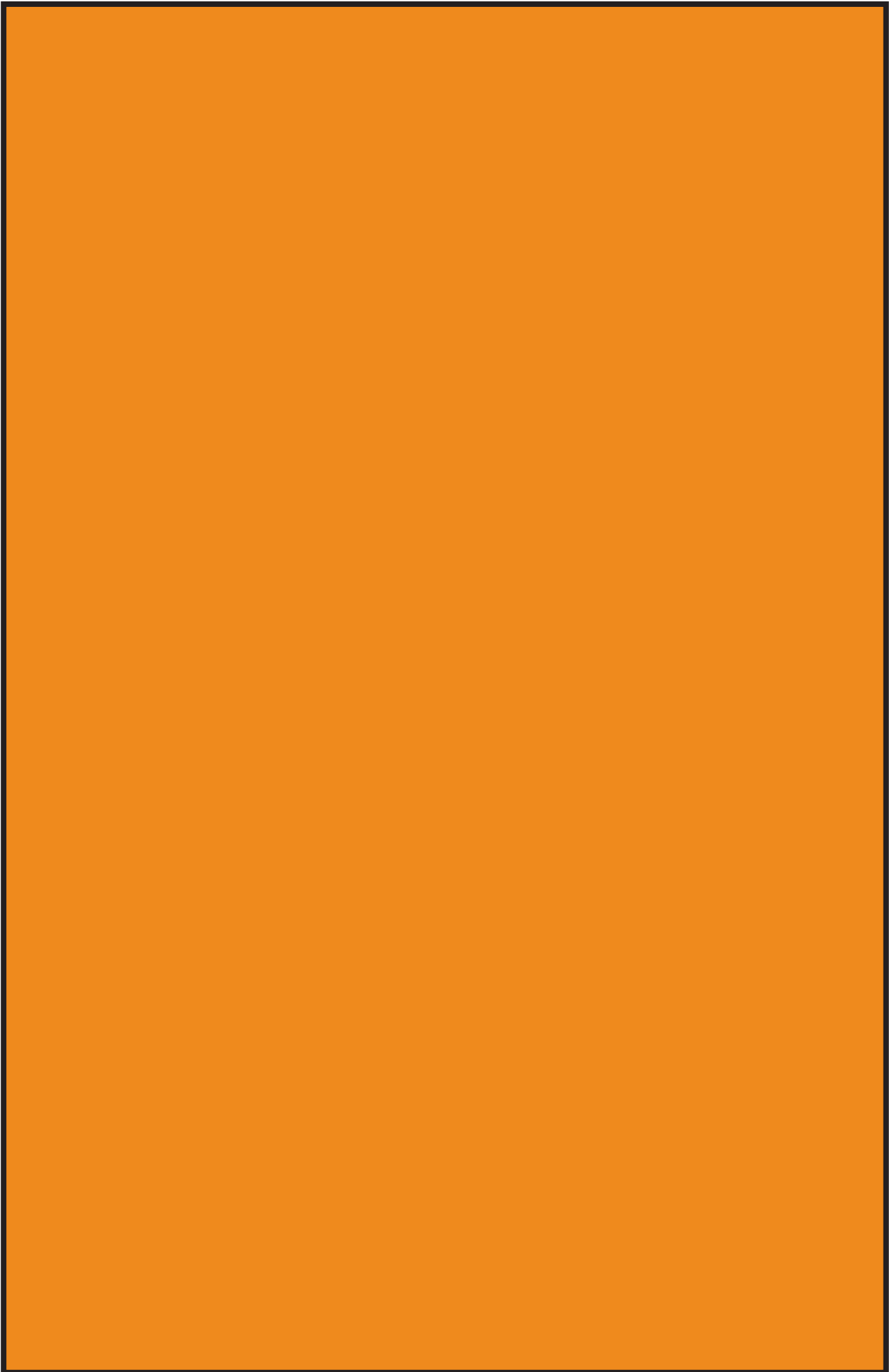
3.5 Kulturen berikar våra liv och ska vara så tillgänglig som möjligt.

Kulturen berikar våra liv och är en viktig del av ett samhälle som är sunt och roligt att leva i. Piratpartiet anser därför att det är viktigt att så många människor som möjligt får tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud, och att vi ska bejaka och stödja de tekniska verktyg som kan göra detta möjligt.

Människor har alltid skapat och delat kultur mellan sig. Genom den nya teknikens fantastiska möjligheter kan vi i dag kopiera och dela mer kultur med varandra än någonsin tidigare. Samhället tjänar på att inte låta ungdomar gå ut i vuxenlivet med stora skulder. Piratpartiet anser att all kulturdelning för privat bruk och i icke-kommersiellt syfte alltid ska vara laglig.

Kulturdelning stimulerar både produktion och försäljning av kultur. Därför finns ingen anledning att genom lag eller tekniska medel begränsa människors möjlighet att dela kultur mellan sig. Piratpartiet vill reformera upphovsrätten så att den bättre tjänar både kulturskapare och kulturkonsumenter i den nya tidens kulturlandskap.

Piratpartiet tror att ett samhälle där kultur fritt får delas mellan människor i ickekommersiellt syfte gynnar hela samhället. Vi anser att det är bättre att uppmuntra kulturskapare att använda sig av de nya möjligheterna, än att gå upphovsrättsindustrin till mötes och tvinga kvar dem i ett föråldrat system. Det skulle inte bara gynna kulturskaparna, utan även kulturkonsumenterna som skulle få tillgång till ett betydligt bredare kulturellt utbud.





piratpartiet.se/
blimedlem

